

Nr 66.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1918 kl. 8 e. m.

Utlåtande, i anledning av fullmäktiges i riksgäldskontoret framställning om ytterligare bidrag till utgivande av arbetet »Helgeandsholmen och Norrström från äldsta tid till våra dagar.»

I en den 7 maj 1918 till bankoutskottet avlåten skrivelse hava fullmäktige i riksgäldskontoret anført följande:

»På framställning av andre arkivarien i riksarkivet fil. doktor L. M. Bååth att erhålla bidrag till tryckning av ett utav honom författat arbete »Helgeandsholmen och Norrström», del I (omfattande tiden t. o. m. år 1718), beslöto fullmäktige i riksgäldskontoret, vilka ansågo arbetet vara av betydelse vid de ännu icke slutförda underhandlingarna med Stockholms stad rörande äganderättsförhållandena å holmen, den 7 augusti 1916 att såsom bidrag för nämnda arbete skulle till doktor Bååth utbetalas ett belopp av 1,500 kr., varjämte beslöts, att riksgäldskontoret skulle inlösa 50 exemplar av nämnda del till ett pris av 10 kr. för exemplar. Doktor Bååth erhöill sålunda av allmänna medel ett understöd av inalles 2,000 kr. för utgivningen av verkets första del.

I skrivelse till bankoutskottet av den 8 mars 1917 hemställde fullmäktige, att ett belopp av 4,500 kr. måtte beviljas såsom bidrag till tryckningen av arbetets andra del, som komme att behandla tiden från 1718 till våra dagar. Nämnda understöd skulle enligt fullmäktiges förslag utbetalas först sedan tryckningsarbetet fullbordats och under villkor att 50 exemplar av sagda del utan särskild ersättning överlämnades till riksgäldskontoret.

Bankoutskottet avgav den 27 april 1917 till riksdagen utlåtande över denna framställning och hemställde däri, dels att bidraget till verkets senare del måtte bestämmas till 2,500 kr. och utbetalas efter fullbordandet av tryckningen därav, dels

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 8 saml. 56 häft. (Nr 66—67.)

ock att fullmäktige måtte bemyndigas att med 500 kr inlösa 50 exemplar av arbetet efter 10 kr. för varje exemplar. I motiveringen till nämnda utlåtande anförde bankoutskottet, att utskottet beträffande understödets storlek utgått från att detsamma borde bestämmas till ungefär samma belopp som vid föregående tillfälle. Med hänsyn till den högst avsevärda kostnadsökning, som ägt rum sedan förra delen trycktes, hade emellertid understödet lämpligen syntes böra bestämmas till 2,500 kr., varförutom liksom förra gången 50 exemplar av arbetet borde inlösas med 10 kr. för varje exemplar.

Bankoutskottets ifrågavarande hemställan bifölls av 1917 års riksdag; och äger doktor Bååth alltså att, sedan andra delen färdigtryckts och mot avlämnande av 50 exemplar därav, utbekomma de av riksdagen beviljade understödsbeloppen å tillsammans 3,000 kr.

Doktor Bååth har nu meddelat, att andra delen av ovannämnda arbete kommer att inom kort föreligga färdig i manuskript, samt att han hos Almqvist & Wiksells boktryckeriaktiebolag, som ombesörjt tryckningen av första delen, begärt uppgift å kostnaderna för tryckning av den nu utarbetade senare delen. Till svar härå har bolaget i en till doktor Bååth avlåten skrivelse av den 25 nästlidna april meddelat, att priset för sättning och tryckning av ifrågavarande andra del i en upplaga av 1,500 exemplar jämte papper till densamma för närvarande beräknades till 195 kr. för 8-sidigt ark med tillägg av 52 kr. 50 öre per ark av den s. k. bibliofilupplagan (250 exemplar, tryckta på lumptryckpapper), under det att föregående priser varit resp. 109 och 40 kr. Härvid vore dock att märka, att i förstnämnda priser inginge förhöjning för illustrationstryck, vilket beträffande verkets första del debiterats särskilt. Bolaget meddelar vidare, att de extra kostnaderna, d. v. s. de utgifter, som ej äro att hänföra till kostnaderna för sättning, tryckning och tryckpapper, torde kunna beräknas med ungefär motsvarande tillägg. Slutligen erbjuder sig bolaget att tillhandahålla doktor Bååth det papper, som bolaget tidigare inköpt för andra delen, till den notering, som gällde vid inköpstillfället, med tillägg av ränta och lagringskostnader. Detta vore, anmärker bolaget, givetvis synnerligen förmånligt för doktor Bååth ur prissynpunkt och alldeles särskilt i fråga om papperet till bibliofilupplagan, vilket, om det överhuvudtaget skulle kunna erhållas, nu komme att betinga över det tredubbla priset.

Under det att kostnaderna för verkets förra del uppgingo till 9,090 kronor 87 öre (i stället för beräknade 7,500 kronor), torde, med utgångspunkt från de av Almqvist och Wiksells boktryckeriaktiebolag i ovannämnda skrivelse lämnade uppgifterna, kunna antagas, att kostnaden för senare delen kommer att överstiga nyssnämnda siffror med omkring 69 % och sålunda uppgå till något över 15,000 kronor, detta under förutsättning att båda delarna innehålla samma antal ark och att tryckningen av andra delen fullbordas senast den 1 nästkommande oktober. Enligt vad doktor Bååth meddelat, har han emellertid för besparings vinnande tänkt sig att nedbringa andra delen till att omfatta endast cirka 38 ark, medan däremot förra delen innehåller 44 $\frac{1}{2}$ ark. Eburu jämlikt en av tryckeribolaget godkänd beräkning kostnaden härigenom reduceras till mellan 13,000 och 14,000 kronor, är densamma likväl avsevärt högre än kostnaden för förra delen och medför för verkets författare en förut ej beräknad utgift av över 4,000 kronor.

Med åberopande av ovanberörda förhållanden har doktor Bååth ifrågasatt, huruvida icke, utöver det understöd av 3,000 kronor, som beviljats av 1917 års riksdag, ett ytterligare bidrag skulle kunna erhållas för utvidgningen av ifrågavarande arbetes senare del. Med hänsyn till den efter tiden för nämnda understöds beviljande inträdda, betydliga stegringen i tryckningskostnaden anse fullmäktige det vara billigt, att från det allmännas sida ett ytterligare bidrag tilldelas doktor Bååth för att möjliggöra utgivandet av verkets senare del. Ett särskilt skäl för att utgivandet ej uppskjutes är enligt fullmäktiges mening, att, därest tryckningsarbetet verkställes under den närmaste tiden, det för tryckningen erforderliga papperet kan jämlikt tryckeribolagets erbjudande erhållas till i det närmaste samma pris, som det för arbetets första del använda papperet betingat. Det nu ifrågasatta bidragets storlek synes lämpligen kunna sättas till 2,000 kronor, dock torde såsom villkor för beloppets utbetalning böra stadgas, att andra delens tryckning skall vara avslutad senast före innevarande års utgång.

På grund av det anförda få fullmäktige hemställa, att bankoutskottet ville föreslå riksdagen att, under villkor att tryckningen av andra delen av arbetet »Helgeandsholmen och Norrström» fullbordas under innevarande år, såsom ytterligare bidrag till tryckningsarbetets verkställande bevilja doktor Bååth ett understöd av 2,000 kr., att utgå av förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader för riksdagens hus.»

Även utskottet anser med hänsyn till den efter tiden för det senast beviljade understödet inträdda betydliga stegringen i tryckningskostnaderna, det vara billigt, att från det allmännas sida något ytterligare bidrag lämnas åt doktor Bååth för att möjliggöra utgivandet av senare delen utav här ifrågavarande arbete. Utskottet har icke heller något att erinra mot det av fullmäktige i sådant avseende föreslagna belopp av 2,000 kronor, och torde såsom villkor böra föreskrivas, att andra delens tryckning skall vara avslutad sist före innevarande års utgång. Beloppet synes böra anvisas från förslagsanslaget till riksdags- och revisionskostnader m. m.

Utskottet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen, med bifall till fullmäktiges i riksgäldskontoret förevarande framställning, må bemyndiga fullmäktige att, under villkor att tryckningen av andra delen av filosofie doktorn L. M. Bååths ifrågavarande arbete »Helgeandsholmen och Norrström» fullbordas under innevarande år, såsom ytterligare bidrag till tryckningsarbetets verkställande bevilja doktor Bååth ett understöd av tvåtusen kronor, att utgå av förslagsansla-

get till riksdags- och revisionskostnader samt kostnader
för riksdagens hus.

Stockholm den 22 maj 1918.

På bankoutskottets vägnar:

ERNST HEDENSTIERNA.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Hedenstierna, Nilson* i Kristinehamn, *Wickman, Roos, Kjellgren, Jönsson* och *Schyller* samt

av andra kammaren: herrar *Kristensson, Berg* i Munkfors, *Bogren, Törnkvist, Edbom, Henrikson, Borggren* och *Olsson* i Berg.
